

Sak 11/24 Årsrapport HMS for 2023

NIHs systemer og rutiner for oppfølging av helse, miljø og sikkerhet er beskrevet i vår interne HMS-håndbok. Det følger av denne at ledelsen legger frem en årlig statusrapport for HMS-arbeidet. Den vedlagte rapporten gir en kortfattet oppsummering av de vesentligste HMS-aktivitetene som har pågått i 2023, og gir en status for tiltak som følger av vår handlingsplan for HMS.

Forslag til vedtak:

Styret tar årsrapporten for HMS 2023 til orientering.

Vedlegg:

1. HMS-årsrapport for 2023

Innhold

INNLEDNING	2
ORGANISERING AV HMS-ARBEIDET VED NIH	2
ARBEIDSGIVERS ANSVAR	2
ARBEIDSMILJØUTVALGET (AMU)	2
AKAN-UTVALGET	2
VERNEOMBUD	2
GJENNOMFØRTE AKTIVITETER I 2023	3
VERNERUNDER	3
OPPFØLGING AV SYKEFRAVÆR VED NIH	3
BEREDSKAP	4
AVVIK, NESTENULYKKER OG ULYKKER	4
FØRSTEHJELPSUTSTYR, HJERTESTARTERE OG VAKSINE	4
OVERSIKT OVER KJEMIKALIER	5
BRANNVERN OG EVAKUERING	5
OPPFØLGING AV DET YTRE MILJØ	6
UTFORDRINGER MED SPILLVANN FRA RENHOLDSARBEID I KOMBIHALLEN (SKYTEARENA)	6
BRUK AV BEDRIFTSELSETJENESTEN (BHT)	6
HELSEUNDERSØKELSER	6
LEGIONELLAFUNN I DUSJ PÅ EIENDOMSAVDELINGEN	6
BEDRIFTSIDRETTLAGET VED NIH (NIH BIL)	7
STATUSRAPPORT PÅ HMS-HANDLINGSPLANEN FOR 2023	7

Innledning

NIHs systemer og rutiner for oppfølging av helse, miljø og sikkerhet er beskrevet i vår interne HMS-håndbok. Det følger av denne at ledelsen legger frem en årlig statusrapport for HMS-arbeidet. Rapporten for 2023 er gir en kortfattet oppsummering av de vesentligste HMS-aktivitetene som har pågått i 2023, og gir en status for tiltak som følger av vår HMS-handlingsplan.

Rapporten med alle vedlegg vil bli behandlet av Arbeidsmiljøutvalget (AMU), og legges kun frem i kortversjon uten vedlegg for styret.

Organisering av HMS-arbeidet ved NIH

Arbeidsgivers ansvar

Administrerende direktør innehar HMS-ansvaret og er øverste HMS-leder ved NIH. Ansvaret for HMS er i det daglige delegert til den enkelte linjeleder med personalansvar på alle nivåer ved høgskolen. HMS-relaterte utfordringer skal løses på lavest mulig nivå slik at skader forebygges, og konsekvenser reduseres. HR-avdelingen har fagansvar for oppfølging av det systematiske HMS-arbeidet, mens en del utbedringer av det fysiske arbeidsmiljøet følges opp gjennom Eiendomsavdelingen (EIE)/Statsbygg.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

AMU er et partssammensatt samarbeidsutvalg for HMS-arbeid ved NIH. AMU skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten. Utvalget skal delta i verne- og miljøarbeid, og følge utviklingen som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd. AMUs sammensetning er til enhver tid oppdatert i [HMS-håndboka](#). Arbeidsgiversiden v/HR-leder har ledet AMU (dobbelstemme) fra september 2023. Arbeidstakersiden overtar september 2024.

Det har vært gjennomført fem møter i AMU i 2023, og møtereferatene ligger i HMS-håndboka.

AKAN-utvalget

AKAN-utvalget¹ består av tre ansatte, en tillitsvalgt, hovedverneombud og HMS-rådgiver. Utvalget skal organisere og tilrettelegge AKAN-arbeidet ved NIH, og være pådriver i det forebyggende og holdningsskapende arbeidet. Utvalget behandler ikke individuelle AKAN saker. Det har ikke vært saker til behandling i løpet av 2023.

Verneombud

NIH har syv verneombud (VO) i tillegg til hovedverneombud (HVO) og vara for hovedverneombud. Verneombudene skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. Deres hovedoppgave er å se til at arbeidet blir utført på en slik måte at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd er ivaretatt i samsvar med lover, forskrifter og reglement. Samarbeidet med ledelsen oppleves som god, og HVO har jevnlig kontakt med ledelsen i HMS-arbeidet i form av faste og avtalte møter.

Det er de lokale tjenestemannsorganisasjonene ved NIH som utpeker verneombud og hovedverneombud for sine funksjonsperioder. Verneombud og hovedverneombud bør sitte minimum to år, men det anbefales funksjonstid lenger enn fire år. Det er ingen

¹ AKAN står for Arbeidslivets kompetansesenter for rus og avhengighetsproblematikk

maksimumsgrense for funksjonstid. Høsten 2023 ble det utpekt to verneombud, begge har gjennomført pålagt grunnkurs i arbeidsmiljø. kurset.

Vernetjenesten ved NIH ivaretar sine verv på en god måte, og i henhold til gjeldende rutiner og regler. Adm. direktør har jevnlig møter med HVO. HVO og øvrige verneombud rapporterer at de har god dialog med ledelsen og blir lyttet til i viktige saker.

Gjennomførte aktiviteter i 2023

Vernerunder

Samtlige vernerunder er gjennomført, med unntak av ett verneområde. Enkelt saker til utbedring er meldt inn via FamacWeb som er arbeidsordreverkøyet som Eiendomsavdelingen (EIE) benytter til registrering av bygningsmessige avvik.

Hovedfunn fra vernerunden 2023:

- **Svingene temperatur.** Som i 2022 er det fortsatt utfordringer med inneklimatesting. Det er særlig overgang fra høst til vinter som oppleves utfordrende. Spesielt er det bygg C (UF) og bibliotek som oppleves kaldt, men svært mange enheter rapporterer det samme. Temperatur ligger imidlertid mellom det som Arbeidstilsynet betrakter som forsvarlig anbefalt (mellom 19 og 23 grader). Samtidig rapporteres det om varme og dårlig ventilerte rom i sommerhalvåret. Det er Statsbygg som har ansvar for inneklimatesting. Statsbygg har foretatt gjennomgang av systemet, og tiltak er utført. Arbeidet med inneklimatesting er i pågående prosess mellom Statsbygg og EIE.
- **Videobu** på vårt uteområde mangler rekkverk, og vurderes stengt grunnet fallfare.
- **Heisen** opp til idrettshallen har vært ute av funksjon i lang tid. Statsbygg starter arbeidet med ny heis august 2024, og beregnes ferdigstilt oktober 2024. Det er imidlertid alternative adkomstveier for hall-brukere med funksjonsnedsettelse.
- Når det gjelder de **psykososiale forholdene**, rapporteres det ingen konkrete utfordringer knyttet til denne siden av arbeidsmiljøet som krever tiltak.
- Erfaring viser at Eiendomsavdelingen utbedrer **feil og mangler** registrert i FamacWeb raskt.

Hovedverneombudet har laget en overordnet rapport etter gjennomføringen av vernerundene, og det vises til denne for ytterligere detaljer.

Oppfølging av sykefravær ved NIH

NIH har et relativt stabilt, lavt sykefravær. For 2023 lå det samlet på 3,49%. Tallet på NIH ligger på lavere nivå enn i staten generelt, som pr. 3. kvartal 2023 var på 4,3%.

Sykefravær følges opp av den enkelte leder med personalansvar, og HR bistår med råd og veiledning ved behov.

Tabellen under viser legemeldt/egenmeldt sykefravær de siste fem årene:

År	Prosent
2018	3,60 %
2019	4,10 %
2020	4.65 %
2021	4,67%
2022	4,49%
2023	3,9 %

Beredskap

NIHs arbeid med kriseberedskap og ROS er utfyllende omtalt i årsrapporten for 2023, og omtales derfor ikke nærmere her.

Avvik, nestenulykker og ulykker

Det er meldt inn seks avvik knyttet til ulykker/nestenulykker i 2023.

Det er linjeleder som er ansvarlig for at ulykker meldes. Når det gjelder ulykker hvor studenter er involvert, skal den ansvarlige underviser rapportere dette sammen med studenten gjennom avvikssystemet. Hvert enkelt avvik som registreres får sin egen HMS-dokumentasjon. Utbedringer av avviket som gjøres loggføres i selve saken i avvikssystemet. Avvik registreres i henhold til hendelse, noe som er avgjørende for hvem som blir saksbehandler. Det kan rapporteres på følgende hendelser:

1. Arbeidsplass/ergonomi
2. Bygg/anlegg
3. Øvrig/annet
4. Personskader/ulykker/nestenulykker
5. Psykososiale forhold (relatert til arbeidsmiljø)
6. Varsling

Oversikt over avvikssaker i perioden 2020-2023²

Registrerte avvik	Avvik	Personskader	Ulykke med personskade meldt til NAV/BHT
2023	6	6	0
2022	8	6	1
2021	7	5	5
2020	1	3	3

Førstehjelpsutstyr, hjertestartere og vaksine

NIH har fem hjertestartere, og en hjertestarter er ambulerende og kan medbringes på undervisning. Samtlige hjertestartere er lagt inn i nasjonalt hjertestarterregister.

HLR-kurs ble gjennomført av Røde Kors 18. og 19. september og 36 påmeldte gjennomførte kurset. Førstelinjeansatte har fått tilbud om influensavaksine, og 17 takket ja.

² Verneombudene benytter i all hovedsak FamacWeb til å registrere sine saker, og det er i all hovedsak driftsrelaterte avvik som ikke inngår i denne oversikten som viser utelukkende HMS-avvik.

Flåttvaksine ble tilbudt ansatte på ILF/ friluftsliv, 7 personer valgte å ta den. AMU vil revurdere vaksinetilbudet neste år. Det er ingen krav til at arbeidsgiver tilbyr vaksine.

NIH har en rammeavtale med Røde Kors om kjøp av førstehjelpsutstyr, og har etablert et lager med god oversikt over status med hensyn til NIHs beholdning av førstehjelpsutstyr. Det føres jevnlig kontroll i samtlige saler, haller og laboratorier slik at nødvendig utstyr etterfylles.

Oversikt over kjemikalier

NIH benytter et elektronisk arkiveringsystem og eksponeringsregister levert av ECO online for oppbevaring av sikkerhetsdatablad (SDS) for samtlige kjemikalier som benyttes ved høgskolen. Dette oppdateres løpende. Instituttleder og avdelingsleder har ansvaret for at helsefarlige kjemikalier benyttet ved sin enhet er samlet i stoffkartoteket, og at de som bruker kjemikalier i sitt arbeid får nødvendig opplæring. De er videre ansvarlige for å foreta risikovurderingen av de stoffene som benyttes, og iverksette tiltak i tråd med denne vurderingen.

Alle som bruker kjemikalier i sitt arbeid har ansvar for å gjøre seg kjent med hvilke helseskader kjemikaliene kan fremkalle, og hvilke miljømessige faktorer som skal hensyntas. Alle som arbeider med kjemikalier, må vite om de aktuelle kjemikaliene må samles opp i avfallsflasker og destrueres. De må videre praktisere vernetiltak og ha kunnskap om førstehjelpstiltak ved ulykker.

Hoved-plasseringene i EcoOnline ved NIH er som samlet under Eiendomsavdelingen og Institutt for fysisk prestasjonsevne. Eiendomsavdelingen er inndelt i 3 understeder som totalt har registrert 253 aktive produkter. Institutt for Fysisk prestasjonsevne (IFP) har 9 understeder med totalt 302 aktive produkter. Disse er kontrollert og gjennomgått systematisk av HMS-rådgiver.

For NIH totalt utgjør dette samlet 555 produkter. Det er det kun noen få som ikke er risikovurdert. Dette arbeidet gjøres fortløpende.

Eiendomsavdelingen oppbevarer bensin. HMS rådgiver har etter henvendelse fra avdelingen rettet spørsmål til DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) om hvilke retningslinjer som gjelder for oppbevaring. Vi mottok informasjon at det ikke er konkret grense for mengde oppbevart, men at hvert tilfelle må risikovurderes i henhold til forskrift brannfarlige stoffer.

Laboratoriemiljøet ved Institutt for fysisk prestasjonsevne (IFP) består av syv ulike laboratorier som blir brukt til forsøksvirksomhet på mennesker eller analyse av biologisk materiale, og det er høy aktivitet ved laboratoriene. Instituttets ingeniører som etterser at gjeldende HMS-rutiner blir fulgt og gjennomfører opplæring i HMS-rutiner og laboratoriemetoder av nye brukere (studenter og medarbeidere). Dokumentasjon på at opplæring er gjennomført oppbevares i laboratoriene og lagres elektronisk.

Brannvern og evakuering

Administrerende direktør er brannvernleder er øverste ansvarlig Institusjonens brannsikkerhet. Statsbygg har overtatt kontroll, drift og vedlikehold av det totale brannvernanlegget. Statsbygg gjennomfører årlig kontroll av nødlysanlegg, sprinkelanlegg og tilbakeslagsventiler i henhold til forskrifter og krav. Brann- og nødlysanlegg overvåkes av datastyrt program hvor eventuelle feil registreres i driftssentral og utbedres. De respektive verneombud kontrollerer brannmeldere, slukkeutstyr og belysning på sine vernerunder. Det er ikke meldt inn avvik. Brannverkoordinator har utpekt rømningsansvarlige for hver avdelingsenhet.

Det er gjennomført en evakueringsøvelse i 2023 med evakuering. Under øvelse ble også brannklokker, rømningsveier, dører og brannporter testet. Leder på eiendom har utpekt brannvernansvarlige for alle lokasjoner på NIH. Det har tidligere vist seg at det har vært vanskelig å forflytte evakuert folkemengde til brannoppstillingsplassen. Under den siste øvelsen trente vi på dette, og det syntes å fungere vesentlig bedre nå. Total evakueringstid under årets siste øvelse var på under 3 minutter.

Oppfølging av det ytre miljø

NIH har gjennom flere år satt det grønne skifte på agendaen og arbeider på flere felt for å redusere høyskolens klimaavtrykk. I vedtatt strategi for NIH 2021- 2025 er bærekraft et gjennomgående element. Det er utarbeidet en egen plan for miljøarbeid og miljøledelse. Videre er det etablert en egen side på intranettet om bærekraftstiltak og -anbefalinger, og alle institutt og avdelinger har gjennomført en work shop med dette som tema. Se ellers den vedlagte miljørapporten for dette arbeidet for 2023.

Utfordringer med spillvann fra renholdsarbeid i kombihallen (skyttearena)

Renholdsleder har sendt spillvann fra gulvrenngjøring i kombihallen til analyse. Beholder med spillvann (ca. 90 liter, 2 g. pr. uke) tømmes i dag ut i ledningsnett (avløpsnett). Analyse viser at dette vannet inneholder høy verdi med blyforbindelse.

Vi har tatt kontakt med Oslo kommune/Vann- og avløpsetaten for å orientere om dette, og innhente råd om forsvarlig praksis. Deres tilbakemelding er Oslo kommune ikke tillater utslipp av bly i ledningsnett, og dermed at vår praksis ikke er i tråd med regelverket. Eiendomsavdelingen søker nå etter løsninger for å imøtekomme kravene til forsvarlig håndtering av spillvannet.

Bruk av bedriftshelsetjenesten (BHT)

BHT gruppen SA har vært NIHs leverandør av bedriftshelsetjenester i 2023. Kontrakten løp opprinnelig ut 2023, men blir forlenget mens vi er i en anbudsprosess. Det utarbeides en årlig aktivitetsplan hvor fokusområder blir definert, og BHT har bistått på flere måter i 2023 – både individuelt og organisatorisk. De deltar fast på AMU-møtene.

Helseundersøkelser

I kombihallen skytes det med våpen som har ammunisjon med blyinnhold, noe som stiller en rekke krav til NIH som forsvarlig arbeidsgiver og utleier. Lokalet er risikovurdert, og det er iverksatt rutiner for renholdsansatte og driftspersonell som utfører arbeid i disse lokalene. Det innebærer bruk av beskyttelsesutstyr som masker, hansker og heldekkende drakt. Det tas også årlig blodprøver av ansatte for å avdekke om det er blyforekomst i blodet. Ansatte som utfører arbeid i dette lokalet er oppført i eksponeringsregisteret i Ecoonline, i tråd med gjeldende lovverk på området. Blodprøver ble tatt i 2023. Ingen viser for høye verdier i blodet.

Legionellafunn i dusj på eiendomsavdelingen

Det ble 1. november tatt legionellakontroll utført av Statsbyggs servicepartner Ceva. Kontrollen viste funn av legionellabakterie i personaldusj for damer på eiendomsavdelingen. NIH mottok informasjon om dette 14. november. Alle dusjer ble umiddelbart stengt, og ansatte på eiendom ble informert (informasjonsbrev vedlagt). Ingen ansatte ble smittet. Vannanlegget er nå sanert for legionellabakterier og Ceva gjort tiltak. Det vil foretas hyppigere kontroller og tilføres kjemikalier som skal hindre legionellautbrudd.

Bedriftsidrettslaget ved NIH (NIH BIL)

NIH har et aktivt bedriftsidrettslag som tilbyr mange ulike aktiviteter til de ansatte, og i 2023 var det tilbud om fotball, spinning, yoga og multitrening. NIH BIL arrangerer flere arrangement gjennom året, som for eksempel juletreffest, ballturneringer, sosiale arrangementer og stiller lag til Holmenkollstafetten. NIH dekker medlemskap i NIH BIL for alle ansatte, og treningssenteret til NIH er også åpent for ansattes samboere/ektefelle/barn over 11 år (sammen med en voksen).

Statusrapport på HMS-handlingsplanen for 2023

Handlingsplanens virkeperiode er fra 2021 – 2025, og tiltak iverksettes i løpet av hele perioden. I tabellen under er det gitt en summarisk status for det som har vært utført i 2023 for hvert av tiltaksområdene.

Nr	Tiltak	Status 2023
1	Arbeids- og klimaundersøkelse – ARK: <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre arbeidsmiljøundersøkelsen ARK høsten 2021, og en gang til løpet av perioden. Gjennomføre påfølgende tilbakemeldingsmøter Gjennomføre tiltak på institusjonelt- og enhetsnivå. 	Tiltaksplaner etter ARK-gjennomføringen i 2022 er fulgt opp ved enhetene og av ledelsen.
2	Følge opp funn fra nasjonal kartlegging av mobbing og trakassering: <ul style="list-style-type: none"> Følge opp tiltak som fremkom av konkrete funn fra NIHs undersøkelse i 2019. Bekjentgjøre og følge opp at NIHs rutiner for å identifisere og håndtere seksuell trakassering er kjent blant ledere, ansatte og studenter, og at eventuelle saker følger NIHs rutine. Gjennomføre kurs for alle ansatte for å hindre uønsket seksuell atferd og trakassering: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Kurs for nyansatte ✓ Kurs for ledere ✓ Kurs for veiledere (bachelor, master og ph.d.) ✓ Kurs for stipendiater Vurdere behovet for endringsprosesser knyttet til strukturelle forhold som bidrar til å opprettholde asymmetriske maktrelasjoner i academia. Prosessene skal bidra til bevissthet rundt maktubalanse. 	<p>Åpent seminar for alle ansatte ble planlagt i 2023 i samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO). Gjennomført i februar 2024.</p> <p>Rollebevissthet og relasjonsledelse er aktuelle tema for NIHs lederutviklingsprogram, som ble etablert i 2023 og rulles ut i perioden 2024-2026.</p>
3	Kriseberedskap: <ul style="list-style-type: none"> Etablere ny beredskapsledelse ved NIH med tilhørende roller som følge av nyansettelser. 	Beredskapsgruppen har blitt fulltallig i løpet av 2023, og gjennomført flere mini-øvelser og en

Nr	Tiltak	Status 2023
	<ul style="list-style-type: none"> • Utnytte kriseverktøyet CIM i sin helhet for beredskapsgruppen gjennom å øve på verktøyet i månedlige CIM-øvelser (CIM trim) og beredskapsøvelser. • Gjennomføre opplæring og kriseberedskapsøvelse for å teste revidert planverk og kriseverktøy • Gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) overordnet for NIH (inkludert fysiske forhold), og lage handlingsplaner med tilhørende tiltakskort som følge av dette. • Etablere kriseweb på nih.no 	<p>table-top-øvelse i desember 2023. Beredskapsplanen oppdateres i tråd med funn gjennom øvelsene.</p> <p>CIM er sagt opp, og erstattes i 2024 av Rayvn.</p> <p>I NIHs årsrapport til KD er det redegjort for NIHs arbeid med ROS og kriseberedskap.</p>
4	<p>Synliggjøre HMS-relaterte reglementer og rutiner gjennom informasjon på intranett og i HMS-håndboken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revidere handlingsplan for AKAN-arbeidet med tilhørende ruspolitikk for NIH. • Revidere og synliggjøre varslingsrutiner ved NIH • Implementere mobil CIM-applikasjonen og applikasjonen til Simployer (HMS-håndbok, leder- og personalhåndbok) • Utbedre avvikssystemet og videre sikre at innrapporterte avvik blir fulgt opp gjennom avvikssystemet. • Utbedre og oppdatere gjeldende HMS-dokumenter og -sider (oppbygning og struktur) i HM- håndboken. • HMS-saker skal publiseres månedlig på NIHs intranett for å sikre oppmerksomhet knyttet til HMS-relaterte problemstillinger. 	<p>HMS-håndboka oppdateres løpende.</p> <p>Det er behov for ytterligere veiledning i bruk av NIHs avvikssystem.</p>
5	<p>IA-arbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følge opp tiltak på handlingsplan for IA-arbeidet for perioden 2019-2022 • Delta i IA-nettverket for IA-kontakter i statlige virksomheter. • Følge opp sykefraværet ved NIH ved aktiv deltagelse i oppfølgings- og dialogmøter. Det vil være spesiell oppmerksomhet rettet mot underliggende forhold som kan utløse sykefravær, hyppig korttidsfravær og underrapportert fravær. Dette er spesielt viktig i forbindelse med at ansatte jobber hjemmefra (korona-relatert). 	<p>Det har vært løpende oppfølging av sykefravær, og tilrettelegging for medarbeidere ved behov.</p>

Nr	Tiltak	Status 2023
6	<p>Opplæring HMS:</p> <p>HLR opplæring for ansatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk HLR kurs for aktivitetslærere (undervisere i praktiske fag). Dette skal følges opp av instituttleder. • Hjerterarterkurs for ansatte på lab, aktivitetslærere, ansatte på servicetorg/vakttjenesten og andre ansatte med tjenestemessige behov. • Førstehjelpskurs tilbys alle ansatte (spesielt fokus på ansatte i svømmehall mht. kutt- og fallskader) <p>Lederutvikling innenfor HMS: Gjennomføre bolkevis lederutvikling på ulike temaer knyttet til HMS (HMS for ledere, AKAN-opplæring, oppfølging av sykemeldte mm).</p>	<p>Det ble gjennomført to HLR-kurs i 2023.</p> <p>Behovet for HMS-temaer for ledere vurderes i forbindelse med det pågående lederutviklingsprogrammet.</p>
7	<p>Gjennomføre alle planlagte vernerunder (leder er ansvarlig for at det blir gjennomført).</p>	<p>Vernerunder er gjennomført i 2023.</p>